

den danske Rigsdag skulde være det eneste Sted, hvor der ikke blev talt om denne Sag og blev givet Lejlighed til Drøftelse af den, og det vil jeg derfor her tillade mig at gøre.

Det var de storpolitiske Begivenheder i Sommeren 1905, det tyske og det engelske Flaadebesøg her i København, der fulgte saa kort efter hinanden, det tyske Keiserbesøg, som sluttede sig dertil — det var disse storpolitiske Begivenheder, som fremkaldte en livlig Drøftelse af Danmarks Forhold til det tyske Rige, og fra mange Sider blev den høje Regering tilskyndet til at optage Forhandlinger med Tyskland, at prøve for Alvor Værdien af de mange Venskabsforsikringer, vi den Gang modtog fra tysk Side, ved at optage Forhandlinger med Tyskland om en Løsning af de forskellige uløste Spørgsmaal, som vare en Følge af visse, højst ejendommelige preussiske Fortolkninger af enkelte Bestemmelser i Wienerfreden. — Det maa i høj Grad anerkendes, at Regeringen tog Hensyn til, hvad den offentlige Mening i den Henseende ønskede, og virkelig aabnede saadanne Forhandlinger med Tyskland, og for saa vidt maa det ogsaa anerkendes, at disse Forhandlinger have ført til det Resultat, som foreligger i Januar-Konventionen.

Det var ganske naturligt for Regeringen at begynde med Spørgsmaalet om Optantbørnene. Det var naturligt af 3 Grunde. For det første var det det Punkt, hvor Preussens Stilling var mest uholdbar, idet Preussen ved sin Optræden mod disse Optantbørn havde skabt store Vanskeligheder for sine egne indre Forhold. For det andet var det det Omraade, hvor den almindelige Retsfølelse mest umiddelbart krævede en Indskriden, fordi det drejede sig om adskillige Tusinde Mennesker, som ved den preussiske Optræden vare blevne hjemløse, ikke blot i deres eget Fædreland, men i hele den vide Verden, og vare blevne hjemløse ogsaa i den Forstand, at de kunde udvises fra deres eget Fædreland uden at være berettigede til at blive optaget i noget andet Samfund. Den tredje Grund var den, at den preussiske Regering ved Aabenraa-Konventionen af 1872 havde givet den danske Regering et Løfte om en Gang ved Lejlighed at bringe dette Spørgsmaal om Optantbørnene ud af Verden. Det har sikkert kostet Regeringen ikke faa Vanskeligheder at faa disse Underhandlinger indledede og bragte til et Resultat. Og Resultatet er da ogsaa

temmelig begrænset. Af de forskellige uløste Spørgsmaal, som Udførelsen af Wienerfreden i Praksis har givet Anledning til, er det jo kun det ene, om Optantbørnenes Retsstilling, som er blevet ordnet, medens Konventionen har ladet de andre uløste Spørgsmaal ligge helt urørte.

Det tør nu ikke bebrejdes den danske Regering, at den har maattet begrænse sine Forhandlinger til dette ene Punkt, og det tør heller ikke bebrejdes den, at det Resultat, hvortil den er naaet, ikke er større. Forhandlingerne med den mægtige Nabostat have jo maattet føres under højst ulige Vilkaar, som det altid vil være Tilfældet, naar det er en ganske lille Magt, der skal forhandle med en stor. Afgørende for Bedømmelsen af Januar-Konventionens positive Indhold maa det være, at den gennemgaaende er bleven modtaget med Tilfredshed af Sønderjyllands danske Befolkning, altsaa af den Befolkning, som den var bestemt til at komme til gode. Det kan formentlig heller ikke bebrejdes Regeringen, at Udførelsen af Januar-Konventionens Bestemmelser i Enkelthederne kunde lade noget tilbage at ønske, at den kan give og allerede har givet Anledning til forunderlig Behandling af slesvigske Optantbørn. Jeg tænker især paa det bekendte Tilfælde med Bankbestyrer Jørgen Møller, Skærbæk. Hele den mærkværdige preussiske Forvaltnings- og Retspraksis med Hensyn til Optantspørgsmaalet har skabt mange udviklede og fortvivlede Tilfælde der, og det har ved Konventionens Affattelse været ganske umuligt at forudse alle tænkelige Tilfælde og træffe Foranstaltninger mod dem. Man maa saaledes indrømme, at der ved Januar-Konventionen virkelig er gjort et godt Skridt fremad i Retning af at tilvejebringe normale statsborgerlige Forhold for Nord-slesvigs danske Befolkning, og for saa vidt maa vi alle være glade ved, at den er kommen i Stand.

Men tilbage bliver saa rigtignok at undersøge, for hvilken Pris denne Konvention har maattet købes, og her forekommer det mig, at Resultatet bliver mindre lysteligt. Man skulde ikke paa Forhaand tro, at Preussen overhovedet skulde kunne tænke paa at forlange nogen Pris for Opfyldelsen af et gammelt Løfte til den danske Regering, som tillige var Opfyldelsen af et ganske elementært Retfærdighedskrav, og som endelig først og fremmest var til Gavn for Preussen selv, idet den bragte en statsretlig Anomali ud af Verden, som